

5268
Marie Bebudelses-Dag 1846
1846

Grundtvigs prædikenmanuskripter fra 1845-46, fasc. 36,
udgivet januar 2010 af Lars Toftdahl Andersen
i Grundtvig-Byens digitale bibliotek med støtte fra
Tipsmidlerne (2001) og N.F.S. Grundtvigs Fond (2010).

8 ms, 29. marts

Marie Bebudelses-Dag 1846

Hellige Gud-Fader! – Dit Ord er Sandhed! Dit Ord til os er Aand og Liv! Troens Ord, som maa høres! ja, Himmelske Fader! os skee, som Du har sagt, lad Din Helligaand komme over os og Din Kraft overskygge os, saa Din Søn maa aandelig undfanges og fødes, voxe og vandre, døe og opstaae hos os til Dagenes Ende! Bønhør os i Hans, Vorherres Jesu Christi Navn: Fadervor! Du, som er i Himlene!

O, hør mig, *Jesus* milde!
O dan mit Hjerte saa,
At aarle det og silde
Dit Tempel være maa!
Du selv min Hjerne vende
Fra Verdens kloge Flok,
Og lær mig Dig at kiende!
Saa har jeg Viisdom Nok.

Det var vore Fædres Sang og det maa være vores og vore Børns Hjertens-Mening alle Dage, naar det skal have nogen Art med vores og med deres Christendom; thi det er nu engang saa, at Guds og denne Verdens Viisdom kalde hinanden Daarskab og maae nødvendig naar de skal være oprigtige, kalde hinanden saa, da de umelig kan forliges, og al den Umage, man har gjort sig med at lægge Bro over det svælgende Dyb, der er befæstet mellem dem, har været meer end spildt, har kun fordunklet og forvirret, istedenfor at oplyse og oprede. I Christi Kirke maa da Propheten *Elias* bestandig gientage sit gamle Ord: hvorlænge vil I halte til begge Sider! er Herren eders Gud, da følger ham, men er Baal det, da gaaer efter ham! Kan vi ikke finde os i med Apostelen,

Marie Bebudelses-Dag 1846

at kaldes Daarer for Christi Skyld, da er vi endnu ikke alvorligt bekymrede for Guds Rige og Hans Retfærdighed, eller med eet Ord for det *evige Liv*, og dog er det ene derfor *Evangeliet* er kommet til Verden; thi Herren siger jo, at Gud gav os sin eenbaarne Søn, for at hvem der troer paa ham, skal ikke fortabes, men have det *evige Liv*, og ethvert andet Øiemed end Frelse fra Fortabelse og salig Indgang i de evige Boliger det er ikke blot Gud for lidt til saa store Ting, men det maa ogsaa af Mennesker findes for let i Vægtskaalen mod Alt hvad der skal forsages og fornægtes, troes og bekiendes i Christi Kirke.

Ja, hvad enten det staaer klart eller dunkelt for os, saa føle vi dog Alle, at var der enten intet evigt, saligt Liv for Mennesker, eller kunde det naaes uden Guds Søns Fornedrelse, Lidelse, Død og Opstandelse, da vilde Intet af alt Dette fundet Sted, men vi føle ogsaa paa den anden Side, at var Mennesket skabt til det evige Liv, men havde ved Synden tabt baade Retten og Dueligheden dertil, stod paa Randen af Fortabelsens, den evige Døds og Fordærvelses Afgrund, da var det værdigt for Ham, af Hvem al Faderlighed har Navn baade i Himlen og

Marie Bebudelses-Dag 1846

paa Jorden, at gjøre alt Mueligt for Slægtens Frelse, værdigt for Ham, om end Hans dybe, urandsagelige Viisdom derved for os kortsynede Mennesker maatte faae Skin af Daarskab, som Apostelen udtrykkelig siger: efterdi Verdens Viisdom ei kiendte Gud i Hans Viisdom, da behagede det Ham ved Daarskabs-Prædiken at gjøre de Troende salige. Men ligesom det nu vilde været Gud uværdigt at skye Daarskabs Skin, hvor det gjaldt om virkelig Frelse eller Fortabelse for os, saaledes føle vi ogsaa, at vi var de største

af alle Daarer, om vi, for at undgaae et Navn vilde forskyde Guds underlige, urandsagelige Raad til vor Frelse, thi ligesaavist som Gud gjør alle sine Gierninger viselig enten vi kan see det eller ikke, saaledes handle vi jo ogsaa viselig, naar vi gribe det eneste Raad, som gives, til Frelse, om man end med nok saameget Skin kan kalde det Daarskab, ja maa kalde det saa, naar man enten slet ikke bryder sig om det evige Liv, eller indbilder sig, trods den visse Død, at man selv har det evige Liv i sin Magt.

Derfor har alle Tidens Erfaring lært, og derfor vil alle Tidens Erfaring lære, at naar et Menneske er kommet til at spørge for Alvor: hvad skal jeg gjøre, at jeg kan blive salig og arve det evige Liv, da forarges han ikke over det Apostoliske Svar: troe paa den Herre Jesus, forarges ikke over Guds Søns Fornedrelse til os eller over nogen af de Guds Under[e] hvorved vi forbindes med ham, og

Marie Bebudelses-Dag 1846

krymper sig ikke ved at kaldes en Daare for Hans Skyld, der for vor Skyld ikke blot lod sig kalde baade Daare og Djævel, men lod sig behandle som den værste Misdæder.

Kunde vi derfor indgyde alle Mennesker inderlig Lyst til det evige Liv og alvorlig Bekymring derfor, da vilde det være let at overtale dem alle til at troe paa Vorherre Jesus Christus, som undfanget af den Helligaand og født af Jomfru Marie, men da vi ikke kan det Første, er det spildt Umage at prøve paa det Andet, da det store Guds Under, som i Manges Øine er aldeles unødvendigt, ogsaa maa synes dem høist urimeligt og aldeles utroligt.

Ja m. V. Apostelen *Paulus* sagde jo reent ud, at haabede vi paa Christus alene for dette Liv, da var vi de elendigste af alle Mennesker, og hvorledes kan det da undre os, at de Mange, som slet ikke spørge om andet end dette Liv, men vil have deres Deel i denne Verden, for, som de siger, at være den visse, at [de] ei vil troe og haabe paa ham, ei vil være hvad Apostelen kalder de elendigste af alle Mennesker. Eller kan det undre os, at de ikke vil troe paa den Guds og Menneskens Søn, som vel sige, de har Lyst til det evige Liv, men indbilde sig enten at man kun behøver at døe for at faae det, eller at

Retfærdighed for Verden er ogsaa Retfærdighed for Gud, saa naar vi kun er gode nok i vore egne Øine, er vi ogsaa gode nok i hans til al den Lyksalighed, Mennesker kan nyde!

Marie Bebudelses-Dag 1846

For alle Disse maa det jo klinge som det vildeste Æventyr, hvad vi høre og læse i Dagens Evangelium, at Gud, Himmels og Jordens Skaber, sendte sin Engel *Gabriel* til en Jomfru i Nazaret i Galilæa ved Navn *Marie* og lod hende vide at hun skulde blive Moder til Hans Søn, den evige Konge, Verdens Frelser, Jesus Christus, saa naar vi hører, at der dog har været og er endnu Steder, hvor al Verden troer dette Evangelium, ja bøier sig dybt ikke blot for denne Guds Søn, født af en Kvinde, men ogsaa for hans jordiske Moder, for denne *Jomfru Marie*, død og borte for mange Aarhundreder siden; naar vi høre det, da føle vi jo alle, det kan umuelig hænge rigtig sammen, det maa enten være et aabenbart Hykleri, eller ogsaa maa Verden indbilde sig, at dette *Evangelium* har noget ganske Andet at bringe end hvad det lover, er ingenlunde ene for det evige Liv, men især for Livet i denne Verden, saa de, der flittig paakalde *Jesus*, *Marie* og *Gabriel*, hvad de saa end troe i deres Hjerter, og hvordan de saa er og bliver, skal have Lykken med sig, skal have Rolighed i denne Verden og kan frit gjøre sig den saa nyttig og behagelig, som mueligt, da det slet ingen Nød har med Guds Dom over Synden i Tid eller Evighed, naar de blot gjør Ham den Tjeneste at løfte de Navne til Skyerne, som Han

Marie Bebudelses-Dag 1846

fra Himlen har givet Vidnesbyrd og bogstavelig at bøie sig til Jorden for deres Skygger og for Skyggen af det Kors, hvorpaa det er os meldt, at Guds Søn har lidt og baaret vore Synder.

Ja m. V. et saadant luftigt Blændværk maa det nødvendig være med Verdens Tro paa det store Evangelium, der i dens Øine er Daarskab, og hvis eneste Forjættelse, det evige Liv, er Verden allevegne enten en Uting eller en Ubetydelighed, saa det maa hverken undre eller forarge os, at Verden nærmest omkring os, som er for oplyst til at kunne indbilde sig, enten at Gud, ligesom verdslige Herrer, kan tjenes med Hænder og vindes med Smiger, eller at Hans Evangelium, trods dets egne klare Ord, er til verdslig Vinding og syndig Sikkerhed, at vor oplyste Verden aabenlydt bekiender sin Vantro og kalder os store Daarer, fordi vi bøie Knæ i *Jesu* Navn og bekiende Tro paa Alt hvad hans Apostler har givet Vidnesbyrd, uden at ændse, hvor urimeligt det er i Verdens Øine, og hvad dens Viisdom siger.

Vi veed, at vi som Christne skal være Lysets og Dagens Børn, derfor maa ingen af Lysets Virkninger forarge os, og det er jo en af Lysets nødvendige Virkninger at mange Hjerters Tanker aabenbares, det er jo ogsaa netop til Christi Evangeliums Ære, naar det kommer for Dagen, at igrunnen i Sandhed kan Ingen troe det, uden hvem der søger det *evige Liv*, hvorfor det er givet, søger kun deri, hvad det ene vil være: en *Guds Kraft* til Salighed for hver den, som troer.

Det skal derfor være vort eneste Forsvar, naar Verden kalder os Daarer for Christi Skyld, og være vor eneste Trøst over det Skin af Daarskab, som Herren selv siger, hans Evangelium har, at det er en Guds Kraft til Salighed, fordi Jesus Christus og ingen Anden har det evige Livs Ord til syndige Mennesker, som vi veed, vi er, kan ikke benægte uden at lyve mod Sandheden, og det vil blive det eneste Forsvar, vi har Lyst til at bruge, den rige, overflødige Trøst, som fyldestgør vort Hjerte, naar kun det *evige Liv* er, hvad vi stedse alvorligere tragte efter, og naar det er vor inderligste Bøn, at vi i Medgang og Modgang, i Liv og Død maae lære at kiende Christi Evangelium som en *Guds Kraft* til Salighed.

Ja m. V. Engelens Ord til Jomfru Marie i Dagens Evangelium: den *Helligaand* skal komme over dig og den *Høiestes Kraft* skal overskygge dig, de Ord skal være vort Forsvar mod Verden og vor Trøst over alle Savn, som de var hendes, thi mindre kan ikke gjøre det, det evige Liv kan ikke gives eller bringes selv ved en Overengel men kun af den Helligaand, af Guds egen Aand, som gjør levende i al Evighed, og ingen Kraft kan overvinde Verden enten indeni os eller udenfor os uden den Høiestes Kraft, Guds Almagt, for hvilken ingen Ting er umuelig, saa hvad der hørde til for at Guds Søn kunde i Sandhed legemlig fødes af en Kvinde og blive Menneskens Søn, det Samme hører til

for at vi kan aandelig gienfødes ved Troen til det evige Liv, at vi Menneskebørn kan i Sandhed blive Guds Børn og faae den Himmelske Faders Huus til vort Hjem.

Var det derfor Evange-

Marie Bebudelses-Dag 1846

liets Mening, at nu, da Guds Søn har været paa Jorden, og har lidt Døden for os, nu skulde vi selv trøste os derved og ved Troen uddrage det evige Liv deraf, da vilde Evangeliet ikke blot synes, men virkelig være Daarskab, thi al menneskelig Erfaring lærer, det er umueligt, men nu, da Christi Evangelium lover alle dem den Helligaand, som i *Jesu* Navn bede den Himmelske Fader derom, nu, da det evige Liv forkyndes som Guds Naadegave i den Jesus Christus, som aandelig vil fødes, voxer og vandre i os, nu synes det kun Daarskab, men er Guds Viisdom, fordi Erfaring lærer, som Apostelen siger, at hvad der er Jøder en Forargelse og Græker en Daarskab, det er hos os, som troer, en *Guds Kraft*, og bliver det kiendeligere og klarere, jo fastere vi troer paa det forunderlige og ubegribelige Guds Ord og bede med Jomfru Marie: os skee, som Du har sagt, og jo mere udelukkende vi stole paa de Salighedsmidler, Herren selv har indstiftet til Gienfødelse og Fornyelse efter Hans Billede, som skabte os, og til Deelagtighed i hans Liv, hans Retfærdighed og Salighed, som gienløste os, saa det er ene derved vi forvente at den Helligaand skal komme over og den Høiestes Kraft overskygge os, uden at ændse det Skin af Daarskab der kaster sig paa Guds urandsagelige Raad og vor barnlige Tro, at Han som har sagt det og kan ikke lyve, Han vil ogsaa gjøre det, Han som gav os sin elskelige Søn vil ogsaa give os Alt med Ham, først og sidst det *evige Liv* til Sjæl og Legem, som er vor Hjertes inderste Begjæring Amen! i Vorherres Jesu Navn Amen!